

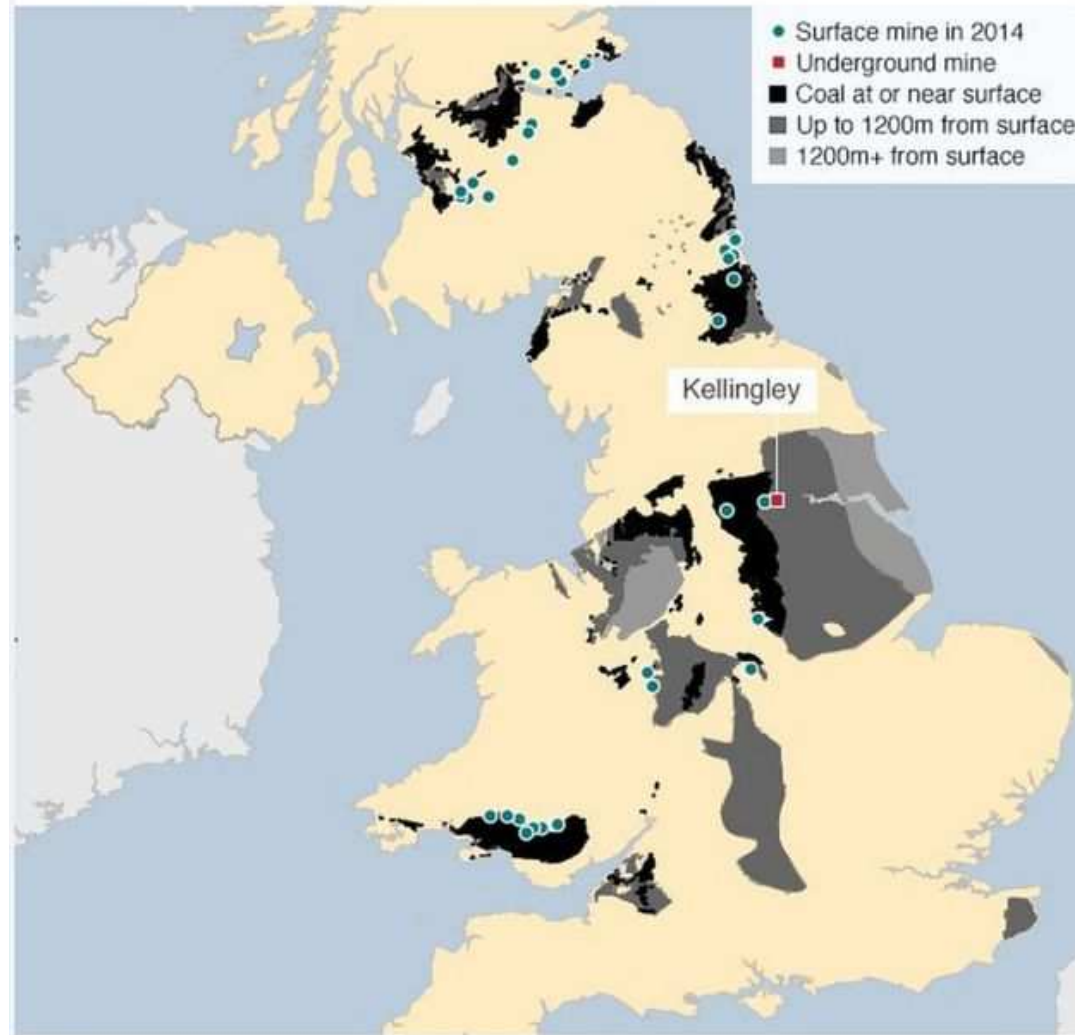
Міжнародна підтримка реструктуризації вугільної промисловості. Досвід першого етапу (1996-2000 рр.) та майбутні виклики

Толмачов Дмитро Валентинович,
Керівник Групи координації
проекту
Міністерство енергетики та
вугільної промисловості/Світовий
банк

Запобіжні принципи реструктуризації вугільної промисловості.

- Европейский подход к реструктуризации предполагает реализацию защитных или гарантирующих мероприятий (safeguards), которые дополняют процесс физической ликвидации угледобывающих предприятий мероприятиями по смягчению социальных и экологических последствий закрытия шахт, а также реконверсии (упрощенно - отраслевой переориентации) регионов закрытия шахт.

UK still has surface coal mines

Європейський досвід скорочення вугільного сектора

У другій половині 20-го століття безпосередня зайнятість у видобутку кам'яного вугілля в Західній Європі скоротилася з 1,8 млн. Чоловік до менше 100 000.

Повне закриття вугільної промисловості в Нідерландах і Бельгії і значне скорочення сектора у Франції, Німеччині, Великобританії та Іспанії.

British Coal Enterprise

1985-1991 рр. (менш ніж за 6 років) ВСЕ підтримав створення 70 000 нових робочих місць:

- 40 000 - через фінансові інвестиції в малі та середні підприємства,
- 10 000 - завдяки роботі 79 власних виробництв і
- 20 000 - шляхом професійної перепідготовки і підтримки переселення колишніх гірничодобувних працівників.

Крім того, працевлаштували 2000 колишніх співробітників інших суміжних галузей.

Надано підтримку 137 підприємствам.

Вартість нового робочого місця ВСЕ була менше, ніж 1000 ф.ст. (менше, ніж заробітна плата шахтаря за один місяць).

3 регіони пережили в 1970-х роках ліквідацію вугільної промисловості:

1. провінція Лімбург в Голландії і однойменна провінція в Бельгії;
2. регіон Льеж і регіон Шарлеруа в Бельгії;
3. регіон Норд-Паде Кале у Франції.

1. Активна економічна політика структурної перебудови економіки в голландській провінції Лімбург :

- створення альтернативної зайнятості в рамках вже існуючих індустрій;
- стимулювання нових індустрій;
- переміщення ряду великих центрів надання державних послуг в провінцію Лімбург.
- програма розвитку туризму і т.д.

Результат - зниження наслідків закриття шахт і перемога над безробіттям.

Подібна активна економічна програма з такими ж вражаючими результатами реалізована в бельгійському Лимбурзі.

Порівняльний досвід регіонів Нідерландів, Бельгії та Франції

2. Региони Льєж та Шарлеруа в Бельгії не реалізували подібних програм і на сьогодні мають найвищий рівень безробіття, соціальні проблемами і, в цілому, характеризуються як найбільш депресивні регіони Бельгії.

3. Французький Норд-Паде Кале

Особливості: підтримка місцевої влади та уряду Франції, а також місцевої сім'ї Mulliez (Auchan, Leroy Merlin).

Реалізували програми по залученню інвесторів, в тому числі, надавши їм пільги на законодавчому рівні, і успішно впорався з наслідками реструктуризації.

На сьогодні індустриальної силою №1 є автомобілебудування (випускаються Toyota, Renault, Peugeot і Citroen).

Перший етап реструктуризації вугільної промисловості (1996-2000).

Реструктуризація сектору за підтримки Проекту реструктуризації вугільної промисловості (позика МБРР 300 млн дол. США, 1996-2000 рр.), Пілотного проекту у вугільній промисловості (позика МБРР 15,8 млн дол. США, 1996-2000 рр.) та технічної допомоги Великобританії (DFID), ЄС (TACIS) та інших донорів.

Основні фактори:

- закриття 49 шахт;
- скорочення зайнятості на 24% в 1995-1999 роках,
- виробництво скоротилося на 3%,
- зростання продуктивності праці склав 27%.

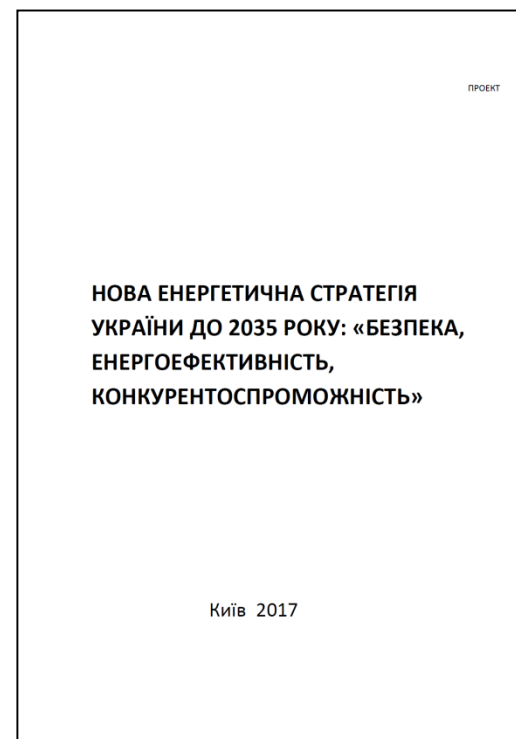
Перший етап реструктуризації вугільної промисловості (1996-2000).

Пом'якшення соціальних наслідків

- Заходи що супроводжують процес закриття: виплата заборгованості, в т.ч. за регресними позовами, виплата вихідної допомоги при звільненні, оформлення раннього виходу на пенсію, вирішення питання забезпечення побутовим паливом;
- Створення нових робочих місць: програмами перенавчання, створення бізнес-інкубаторів, створення робочих місць переважно у важкій індустрії, вартість одного такого робочого місця була високою, були деякі нарікання на прозорість відбору проектів.
- Запровадження спеціальних режимів інвестиційної діяльності в місцях закриття шахт у трьох областях, які постраждали від закриття шахт – Донецькій, Волинській та Луганській.

Нова енергетична стратегія України до 2035 року

Нова енергетична стратегія України до 2035 року: перехід на самоокупний видобуток вугілля, ліквідація / консервація збиткових державних шахт, пом'якшення соціальних та екологічних наслідків закриття ШАХТ, соціальна реконверсія регіонів закриття шахт.

Нова енергетична стратегія України до 2035 року Пом'якшення соціальних наслідків

Заходи із закриття/консервації збиткових державних шахт виконуватимуться до 2025 р., щодо кожного об'єкта буде прийнято план пом'якшення соціальних та екологічних наслідків. У рамках цієї роботи має бути врахований (із залученням масштабної міжнародної допомоги) найкращий світовий досвід пом'якшення соціальних наслідків, який зокрема передбачає вихідні виплати, заходи зі стимулювання передчасного виходу на пенсію, консультативну допомогу персоналу, що вивільняється, професійну підготовку та перепідготовку.

Нова енергетична стратегія України до 2035 року Соціальна реконверсія регіонів закриття шахт

Комплекс заходів із пом'якшення соціальних наслідків реструктуризації вугільної промисловості виконуватиметься у тісному зв'язку з програмами соціальної реконверсії регіонів закриття/консервації шахт, які також мають бути підготовлені та реалізовані за масштабної міжнародної допомоги. Відповідно до найкращих європейських практик такі програми включають організацію громадських робіт з відбудови інфраструктури, створення нових робочих місць, консультативну та фінансову підтримку підприємницьких ініціатив, створення бізнес-інкубаторів, запровадження тимчасових спеціальних режимів економічної діяльності у районах закриття шахт.

Пропоновані підходи для співпраці з донорами та фінансовими організаціями при реалізації нового етапу реструктуризації сектора

1. Реалізація нового етапу реструктуризації на основі комплексного підходу: взаємодія Міненерговугілля в частині програми закриття шахт, місцевих органів влади в частині розробки і реалізації програм реконверсії регіонів закриття, залучення донорів (причому на основі механізмів координації донорів) для підготовки та реалізації елементів комплексної програми.
2. Залучення донорів для розробки програм реконверсії регіонів з використанням 3-х етапного підходу:
 - 1) вивчення правового / організаційного поля;
 - 2) розробка програм реконверсії регіонів, створення принципів ефективного використання коштів при реалізації програми (конкурсна основа);
 - 3.1) створення консультаційного центру, який міг би надавати консультаційну підтримку конкурсантам;
 - 3.2) фінансування проектів - переможців.

Дякую за увагу